

8. Vysoký krvný tlak

Zvýšeným alebo vysokým krvným tlakom (*hypertenziou*) trpí v našej spoločnosti asi 15% dospelaj populácie a je to druhé najčastejšie kardiovaskulárne ochorenie vôbec. Patologicky zvýšený krvný tlak je príčinou takmer 50% všetkých úmrtí z kardiovaskulárnych príčin a jedným z rizikových faktorov ischemickej choroby srdca a aterosklerózy.

Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie (*SZO,WHO*) je hypertenzia definovaná ako hodnota krvného tlaku nad 160/95 torr vo veku 30-64 rokov a 150/90 torr u jedincov 20-29 ročných.

Pri primárnej hypertenzii nie je známa príčina ochorenia (*uvažuje sa o príčinách genetických, civilizačných, rasových, endokrinologických, renálnych, cievnych, hemodynamických, prípadne o faktoroch veku a výživy*).

Sekundárnu formu hypertenzie spôsobujú ochorenia obličiek, nadobličiek, obličkových tepien, koarktácia aorty, dlhodobé užívanie niektorých liekov, hormonálna antikoncepcia, ale aj tehotenstvo.

Podľa vývinu je možné hypertenziu rozdeliť na:

- I. štádium - bez organických zmien
- II. štádium - evidentné známky organických zmien, ale bez funkčného poškodenia
- III. štádium - príznaky funkčného poškodenia srdca, mozgových ciev a očí (*srdcové zlyhanie, akútny infarkt myokardu, obličkové zlyhanie, krvácanie do mozgu alebo do očnej sietnice*),
- IV. štádium - malígna hypertenzia - hypertenzná kríza. Vyznačuje sa zvýšením diastolického tlaku na viac ako 130 torr, závratmi, silnými bolesťami hlavy až poruchami vedomia, vraca-

ním, neistotou pri chôdzi, poruchami zraku, kŕčovitými stavmi, krvácaním z nosa a zvýšenou dráždivosťou.

Subjektívne ťažkosti máva pacient často až v III. štádiu ochorenia. Zvýraznené sú v systéme, ktorý najviac utrpel poškodením pod vplyvom vysokého tlaku krvi. V krajnom prípade je to krvácanie do mozgu alebo očnej gule.

Prvá pomoc. Ak sa staráte o pacienta ktorý trpí na vysoký krvný tlak, alebo ste mu akútne namerali vysoké hodnoty krvného tlaku, zabezpečte mu absolútny fyzický klud, podávajte sedatíva a kyslík, ak je k dispozícii. V rámci lekárskej prvej pomoci je možné podanie Cordipinu, Tensiominu, Nitroglycerínu pod jazyk, nitrátov a diuretík (1,9,11,14,23).